

**РЕСПУБЛИКА ТАТАРСТАН
ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ
КОМИТЕТ
СТАРОКАДЕЕВСКОГО
СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ
ЧЕРЕМШАНСКОГО
МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА**

Советская ул, 6, с.Старое Кадево, 423117

тел.(884396) 3-13-25 факс (884396) 3-13-25 email: Skad.Cmn@tatar.ru

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЧИРМЕШӘН МУНИЦИПАЛЬ
РАЙОНЫ
ИСКЕ КАДИ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ
БАШКАРМА КОМИТЕТЫ**

Совет урамы, 6, Иске Кади авылы, 423117

№12

13.05.2022ел

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

КАРАР

Эчке финанс контроле һәм эчке финанс аудиты гамәлгә ашыру тәртибен раслау турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Россия Федерациясе Бюджет кодексының 157 һәм 269.2 статьялары нигезендә, эчке финанс контролен һәм эчке финанс аудитын гамәлгә ашыру максатларында, Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Иске Кади авыл жирлеге башкарма комитеты **КАРАР БИРӘ**:

1. Кушымта нигезендә эчке финанс контролен һәм эчке финанс аудитын гамәлгә ашыру тәртибен расларга.

2. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (pravo.tatarstan.ru) һәм Чирмешән муниципаль районының Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында бастырып чыгарырга.

3. Әлеге карарның үтәлешен тикшерп торуны үз жаваплылыгымда калдырам.

Иске Кади авыл жирлеге
башкарма комитеты житәкчесе

Мөктәсимов Н.В.

Эчке финанс контролен һәм эчке финанс аудитын гамәлгә ашыру тәртибе

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Әлеге Тәртип Татарстан Республикасы Чирмешән муниципаль районы Иске Кади авыл жирлеге (алга таба - авыл жирлеге) Башкарма комитетында эчке финанс контролен һәм эчке финанс аудитын оештыру һәм үткәргүгә карата таләпләрне билгели:

1.2. Әлеге Тәртипнең максаты булып тора:

- жирлек бюджеты акчаларын максатчан һәм нәтижәле файдалануны бәяләү;
- бухгалтерлык исәбен һәм хисаплылыгын, шул исәптән муниципаль программаларны гамәлгә ашыру турында дәрәслекне раслау;
- бюджет законнары һәм бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган башка норматив актлар үтәлешен бәяләү

1.3. Эчке финанс контроле һәм эчке финанс аудиты жирлекнең вазыйфаи затлары тарафыннан (алга таба - комиссия) бюджет акчаларын баш бүлүчеләргә (алучыларга) һәм аларга караган жирлек бюджеты акчаларын алучыларга, жирлек бюджеты керемнәре администраторларына, жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarы администраторларына карата башкарыла.

2. Аудитның эчке муниципаль финанс контроле объектлары

2.1. Эчке муниципаль финанс контроле һәм эчке финанс аудиты объектлары (алга таба-контроль (аудит) объектлары) булып тора:

- Авыл жирлеге башкарма комитеты, бюджет акчаларын баш бүлүче (алучы) буларак, бюджет керемнәренен баш администраторы, жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarының баш администраторы.

3. Эчке финанс контролен һәм эчке финанс аудитын оештыру

3.1. Эчке финанс контролен һәм эчке финанс аудитын тормышка ашырганда тикшерүләр, ревизияләр, өйрәнү (обследование) (алга таба - контроль чаралар) үткәрелә:

- контроль объектының билгеле бер чордагы эшчәнлегенә карата аерым финанс һәм хужалык операцияләренен законлылыгын документаль һәм фактта өйрәнү, бюджет (бухгалтерия) исәбенен һәм бюджет (бухгалтерия) хисаплылыгының дәрәслеген тикшерү буенча контроль гамәлләр кылу аңлашыла торган тикшерү;

- тикшерү объекты эшчәнлеген комплекслы тикшерү аңлана торган ревизия, ул кылынган финанс һәм хужалык операцияләренен барлык жыелмасының законлылыгын документаль һәм фактта өйрәнү, аларны бюджет (бухгалтерия) хисаплылыгында чагылдыруның чынлыгы һәм дәрәслеге буенча контроль гамәлләр башкаруда чагыла;

- өйрәнү (обследование), аның астында контроль объектының билгеле бер эшчәнлек өлкәсе торышына анализ һәм бәя бирү күздә тотыла.

3.2. Эчке муниципаль финанс контролен (аудитын) гамэлгә ашыру буенча контроль чаралар расланган план нигезендә үткәрелә.

3.3. Эчке муниципаль финанс тикшерүе (аудит) чараларын планлаштыру элек үткәрелгән тикшерүләрнең нәтижэләрен, бухгалтерлык исәбе регистрларын, норматив документларны, планлы, хисап мәгълүматларын исәпкә алып, бюджет законнарын бозуны, бюджет акчаларын максатсыз һәм (яки) нәтижәсез файдалануны, бухгалтерлык (бюджет) исәбенә һәм хисапчылыкның дәрәжә булмавын фаразларга мөмкинлек бирүче бүтән мәгълүматны, шулай ук вакытлы контрольнең елына 1 тапкырдан да ким булмаганлыгын исәпкә алып гамэлгә ашырыла.

3.4. Кирәк булганда, планнан тыш контроль чаралар үткәрелергә мөмкин.

3.5. Еллык тикшерү планы жирлек башлыгы тарафыннан раслана.

3.6. Планнан тыш тикшерүләр жирлек башлыгы йөкләмәсе буенча үткәрелә.

3.7. Планлы һәм планнан тыш тикшерүләр жирлек башлыгы чыгарган күрсәтмә нигезендә үткәрелә, анда түбәндәгеләр күрсәтелә: контроль объектының исеме, тикшерелә торган чор, тикшерү темасы һәм нигезе, эш төркеме составы һәм тикшерү чарасын үткәрү вакытлары.

3.8. Контроль чарасын үткәрү турында контроль объектына язмача хәбәрнамә белән хәбәр ителә.

3.9. Планнан тыш тикшерү чаралары контроль объектына язмача хәбәрнамәдән башка үткәрелә.

3.10. Эчке финанс контролен оештыруны жайга сала торган нормалар эчке финанс аудитын оештыруга кагыла.

4. Эчке финанс контролен үткәрү

4.1. Авыл жирлегә башкарма комитеты:

а) жирлек бюджетының бюджет акчаларын баш бүлүче буларак түбәндәгеләргә юнәлдерелгән эчке финанс контролен гамэлгә ашыра:

- элекке баш бүлүче һәм аңа караган жирле бюджет акчаларын алучылар тарафыннан чыгымнар буенча жирле бюджетны төзү һәм үтәү, бюджет хисабын төзү һәм бюджет исәбен алып бару буенча эчке стандартларны һәм процедураларны үтәү;

- бюджет чараларын куллануның сакчыллыгын һәм нәтижәлелеген арттыру чараларын эзерләү һәм оештыру;

б) жирлек бюджеты керемнәренә баш администраторы буларак, керемнәр буенча эчке стандартларны һәм бюджетны төзү һәм үтәү процедураларын үтәүгә, бюджет хисапчылыкны төзүгә һәм бюджет исәбен алып баруға юнәлдерелгән эчке финанс контролен гамэлгә ашыра;

в) жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarының баш администраторы буларак, эчке финанс контролен гамэлгә ашыра, ул бюджет кытлыгын финанслау чыганаclarы буенча эчке стандартларны һәм бюджет төзү һәм үтәү процедураларын үтәүгә, жирлек бюджеты кытлыгын финанслау чыганаclarының шушы баш администраторы тарафыннан бюджет хисапчылыкны төзүгә һәм бюджет исәбен алып баруға юнәлдерелгән.

4.2. Тикшерү чарасын үткәрүгә керешеп, тикшерү объектына тикшерү чарасын үткәрү турында күрсәтмә күчәрмәсе тапшырыла.

4.3. Эшче төркем җитәкчесе һәм эгъзалары түбәндәгеләргә хокуклы:

- территориядә, административ биналарда һәм контроль объектының хезмәт урыннарында булу;

- үз оештыру-техник чаралары, шул исәптән компьютерлар, ноутбуклар, калькуляторлар, телефоннар белән файдалану, кертү һәм чыгару;

- контроль чаралар максатларына ирешү өчен барлык кирәкле документларны (белешмәләрне, язма аңлатмаларны һәм башка документларны) алырга;

- документларның күчermәләрeн кәгазьдә дә, электрон рәвештә дә алырга һәм контроль чара материалларына жәлеп итәргә;

- автоматлаштырылган системаларның мәгълүмати ресурсларынан файдалану;

- тикшерелә торган мәсьәлөләрнең асылы буенча телдән аңлатмалар алырга.

4.4. Контроль чара барышында түбәндәгеләргә контроль гамәлләр үткәрелә:

- бюджет (бухгалтерлык) исәбeндә һәм бюджет (бухгалтер) хисаплылыгында кылынган финанс һәм хужалык операцияләрeн исәпләү язмаларының беренчел исәпкә алу документлары белән чагыштыру юлы белән төгәл, үз вакытында һәм дөрeс итеп чагылдыру;

- жирлекнең муниципаль милкендәгe товар-матди кыйммәтләрнең, акчалата чараларның һәм кыйммәтле кәгазьләрнең дөрeслеге, исәп-хисапларның, куелган товарларның, башкарылган эшләрнең һәм күрсәтелгән хезмәтләрнең дөрeслеге, чыгымнарны һәм финанс нәтижәләрeн формалаштыру буенча операцияләрнең факттагы булуы, сакланышы һәм дөрeслеге;

- контроль объектының бюджет (бухгалтерлык) исәбе һәм бюджет (бухгалтер) хисаплылыгы куелышы һәм торышы;

- матди кыйммәтләр һәм акчалар хәрәкәтен, чыгымнарны формалаштыруның дөрeслегенә, керемнең тулылыгына, акчаның һәм матди кыйммәтләрнең сакланышына һәм факттагы булуына, башкарылган эшләрнең һәм күрсәтелгән хезмәтләрнең күләмнәре дөрeслегенә агымдагы контрольнең булуына һәм торышына;

- расланган бюджет ассигнованиеләре һәм бюджет йөкләмәләре лимитлары нигезендә бюджет чараларын файдалануның нәтижәлегеге, адреслылыгы һәм максатчан характеры;

- максатчан билгеләнеше булган бюджетара субсидияләр, субвенцияләр һәм башка бюджетара трансфертлар, шулай ук башка субсидияләр һәм бюджет инвестицияләре алучылар тарафыннан аларны биргәндә билгеләнгән шартлар, максатлар һәм тәртипне үтәү;

- бюджет кытлыгын финанслау чыганакалары буенча керемнәрне һәм түләүләрне планлаштыру (фаразлау);

- тикшерү объекты карамагына бүлеп бирелгән бюджет кытлыгын финанслау чыганакаларын түләү өчен билгеләнгән ассигнованиеләрне куллануның адреслы һәм максатчан характеры;

- сметаларының үтәлеше, агымдагы эшчәнлек, бюджет хисаплылыгы белән бәйлә чыгымнарның нигезле булуы;

- контроль (аудит) объекты тарафыннан закон бозуларны бетерү, матди зыянны каплау, алдагы тикшерү чаралары нәтижәләре буенча гаепле затларны жаваплылыкка тарту буенча чаралар күрү.

Контроль чаралар барышында шулай ук персоналның эш вакытында эш урыннарында булуын һәм уку планының дәрeсләрне үткәрү графигы белән тәңгәл килүен тикшереп тору гамәлгә ашырыла.

4.5. Контроль чаралар расланган план нигезендә үткәрелә.

4.6. Тикшерү һәм ревизия нәтижәләре тикшерү акты - бәяләмә белән рәсмиләштерелә.

4.7. Акт кереш, тасвирлау һәм йомгаклау өлешләрeннән тора.

4.8. Тикшерү яки ревизия акты ике нөсхәдә төзелә һәм тикшерү чарасын гамәлгә ашыручы вазыйфаи затлар тарафыннан имзалана.

4.9. Тикшерү яки ревизия актының бер нөсхәсе контроль оешмасы житәкчесен таныштыру турындагы билге белән комиссия рәисендә саклана, икенчесе, законнар нигезендә карарлар кабул итү һәм карау өчен, администрация башлығына жибәрелә.

4.10. Акт нигезләмәләре белән килешмәгән яки аның аерым нигезләмәләрен төгәлләштерү максаты белән контрольлек объекты житәкчесе акты алганнан соң жиде эш көне эчендә, актының аерылгысыз өлеше булган үз искәrmәләрен (каршылыкларын) эчке финанс контроле органына жибәрергә хокуклы һәм аларга контроль органы жиде эш көне эчендә һәр каршылык (кисәтү) буенча бәяләмә бирергә тиеш.

4.11 Жирлек башлығы ачыкланган житешсезлекләрне бетерү буенча чараларның барышын контрольдә тотат.

5. Эчке финанс аудитын үткәрү

5.1. Эчке финанс аудиты функциональ бәйсезлек нигезендә контроль (аудит) объектларына карата түбәндәге максатларда гамәлгә ашырыла:

- эчке финанс контроленең ышанычлылыгын бәяләү һәм аның нәтижәлелеген арттыру буенча тәкъдимнәр әзерләү;

- бюджет хисапчылыгының дөреслеген һәм бюджет исәбен алып бару тәртибенәң Россия Федерациясе Финанс министрлыгы тарафыннан билгеләнгән бюджет исәбен алып бару методологиясенә һәм стандартларына туры килүен раслау;

- бюджет чараларын куллануның сакчылыгын һәм нәтижәлелеген арттыру буенча тәкъдимнәр әзерләү.

5.2. Эчке финанс аудитын үткәргәндә өлкә милкеннән һәм өлкә милкеннән файдалануны регламентлаучы законнарның һәм башка норматив хокукый актларның үтәлешен, шулай ук бюджет (бухгалтер) исәбе һәм хисапчылык формасын һәм эчтәлеген билгели торган норматив хокукый актлар таләпләренәң үтәлешен тикшерү гамәлгә ашырыла.

5.3. Эчке финанс тикшерүенең ышанычлылыгын бәяләү һәм аның нәтижәлелеген күтәрү буенча тәкъдимнәр әзерләү максатларында контроль (аудит) субъекты түбәндәге мәсьәләләрне тикшерә:

- эчке финанс контроленең гамәлгә ашыру тәртибен, рәешләрен, методларын һәм периодиклыгын билгели торган норматив хокукый актлар булу, аларның Россия Федерациясе Бюджет кодексы таләпләренәң туры килүен тикшерү;

- календарь елга төзелгән һәм контроль (аудит) субъекты тарафыннан расланган план булу;

- планда каралган контроль чараларның тулы һәм үз вакытында үтәлеше;

- тикшерү чараларын оештыру һәм үткәргүгә карата таләпләргә үтәү;

- үткәрелгән тикшерү чараларының рәсмиләштерелгән материаллары булуы;

- тикшерү чаралары нәтижәләре буенча акты рәсмиләштерүгә карата таләпләргә үтәү;

- контроль чаралар үткәрү мәсьәләләре буенча гражданнар һәм оешмаларның мөрәҗәгатьләрен үз вакытында карау;

- тикшерү эшчәнлегенә турында хисап булу, анда контроль чаралар нәтижәләрен чагылдыруның дөреслегенә һәм тулылыгы;

- программаларны, ярдәмче программаларны, чараларны үтәгәндә максатчан күрсәткечләргә анализлау;

- алдагы контроль чарасы тарафыннан ачыкланган житешсезлекләргә бетерү;

- эчке финанс контроленең үткәрү һәм аның нәтижәләрен рәсмиләштерү өлешендә башка мәсьәләләр.

5.4. Бюджет хисаплылығының дөреслеген һәм бюджет исәбен алып бару тәртибенәң Россия Федерациясе Финанс министрлығы тарафыннан билгеләнгән методологиягә һәм бюджет исәбен алып бару стандартларына туры килүен раслау максатында түбәндәге мәсьәләләрне тикшерә:

- бюджетны төзү һәм үтәү, бюджет хисабын төзү һәм бюджет исәбен алып бару;

- бюджет (бухгалтер) хисаплылығын тикшерү, аның дөреслегенә, аны төзү һәм бирүнең үз вакытында булуына анализ;

- дебитор һәм кредитор бурычларын анализлау, һәм аны киметү һәм түләтү буенча тәкъдимнәр эшләү;

- бюджет исәбенәң беренчел күрсәткечләрен анализлау;

- бюджет исәбендә һәм хисапта кимчеләкләрне һәм житешсезлекләрен ачыклау;

- бюджет исәбен алып бару өчен программа-техник комплексы булу;

- бюджет хисаплылығының дөреслегенә аудит үткәрү һәм бюджет исәбен алып бару тәртибенәң туры килү-килмәве өлешендә башка мәсьәләләр.

5.5. Бюджет чараларын куллануның сакчылыгын һәм нәтижәләлеген арттыру буенча тәкъдимнәр эзерләү максатында финанслар белән идарә итү буенча контроль (аудит) объектларының эшчәнлегенә анализ һәм бәя биргәндә гамәлгә ашырыла:

- бюджет чараларын куллануның нәтижәләлеген анализлау, финанс резервларын, шулай ук өстәмә финанс ресурсларын (керем китерә торган эшчәнлектән акча, максатчан программаларда катнашу һ. б.) жәлеп итү юнәлешләрен ачыклау;

- проектларны һәм программаларны билгеләнгән максатларга, бурычларга, нәтижәлелекнең планлаштырылган күрсәткечләренә туры килү-килмәүне тикшерү;

- бюджет йөкләмәләрен үз вакытында финанслау өчен кирәкле норматив хокукый актларны үз вакытында эшләү һәм кабул итүне анализлау.

5.6. Үткәрелгән тикшерү нәтижәләре буенча контроль субъектының (аудит) вазыйфай затлары тарафыннан эчке финанс аудитының нәтижәләре турында бәяләмә (алга таба - бәяләмә) төзелә, анда ачыкланган кимчеләкләрне һәм житешсезлекләренә бетерү буенча тәкъдимнәр, жыелган дәлилләр нигезендә эчке финанс тикшерүенәң нәтижәләлеген арттыру буенча тәкъдимнәр күрсәтелә.

5.7. Бәяләмәне төзер алдыннан алынган дәлилләрнең житәрлек һәм тиешле булуын бәяләргә киңәш ителә.

Дәлилләр житәрлек булып тора, әгәр фактларга нигезләнә торган мәгълүмат ышанычлы булып торса.

Дәлилләр ышанычлы булып санала, әгәр мәгълүмат иң тулы һәм ышанычка лаеклы булса.

Дәлилләр урынлы булып тора, әгәр мәгълүмат күзәтүләренә һәм тәкъдимнәренә расласа.

Дәлилләр файдалы дип санала, әгәр мәгълүмат контроль (аудит) субъектына үз максатларына ирешергә булышса.

Дәлилләр ясалган нәтижәләренә һәм тәкъдимнәренә дәлилләргә тиеш.

5.8. Бәяләмә ике нөсхәдә төзелә һәм кереш, аналитик һәм йомгаклау өлешләренән торырга тиеш.

5.9. Бәяләмә контроль (аудит) субъектының эш төркеме тарафыннан имзаланса, контрольлек (аудит) субъекты житәкчесе белән килештерелә һәм

тикшерүнең соңгы көннән дә соңга калмыйча кул кую өчен контроль (аудит) объектына жиберелә.

5.10 Эчке финанс аудитын үткөрү нәтижэләре буенча контроль ачыкланган кимчелекләрне һәм житешсезлекләрне бетерү, эчке финанс тикшерүнең нәтижәләлеген арттыру буенча тәкъдимнәрне нәтижәле гамәлгә ашыруны тәмин итү булып тора, һәм жирлек башлыгы тарафыннан башкарыла.